

Vestas - mer än bara vindkraft

Publicerad: 3 januari 2013

Författare: Lina Hagström

På Vestascastings i Guldsmidshyttan tillverkar man delar till vindkraftverk och stålverksindustrin. LindeNytt gjorde ett decemberbesök på fabriken.

- Vi vill växa i volym och omsätta ännu mer än vi gör i dag. I nuläget gjuter vi drygt 12 000 ton. Jag ser gärna att vi kommer upp i det dubbla, säger Torbjörn Rudqvist, VD på gjuteriet.
- Fabriken fungerar som bäst när man kör på full effekt och processerna får rulla konstant.

Förhoppningarna är att kundbasen ska utvidgas. Sedan förra året levererar man inte bara inom den egna koncernen utan också till flera externa kunder. Huvudsakligen tillverkas dock fundament och nav till vindkraftverk.

- Alldeles nyligen fick vi en förfrågan från en sydeuropeisk maskintillverkare om vi kan gjuta hydraulhammare. Det är något vi tittar och hoppas på nu.

Det är måndag morgon och dags för det dagliga morgonmötet. Chefer och ansvariga samlas för att prata ihop sig kring det pågående arbetet och för att se om det är något speciellt för dagen.

- Vi jobbar enligt Lean-filosofin. Mycket i den handlar om kommunikation, utvärdering och visualisering, berättar Torbjörn Rudqvist.

Mer ordning och minskat antal olyckor

På väggarna finns otaliga diagram och tabeller. Här kan man följa produktionsflödet och den överskådliga strukturen gör att det direkt går att upptäcka proppar eller stopp i flödet.

- Tydligheten är bättre så här än i ett affärssystem i en dator, säger Torbjörn Rudqvist.

Även om moderbolaget Vestas är danskt så är koncernspråket engelska. Något som syns direkt på väggarna på kontoret. Man talar exempelvis om "fettling" i stället för rensning.

I taket sitter en kamera som gör att chefen i Danmark kan vara med och se vad som pågår.

Hjälm, skyddsglasögon, hörselskydd och skor med stålhätta krävs när man rör sig inne i gjuteriet och säkerhet är något som företaget prioriterar högt. I det arbetet ingår uppföljning av städning och ordning och reda. Något man fångat upp i den japanska 5S-metoden.

- För fyra år sedan var det som att komma in i en öken när man klev in i gjuteriet. Det var sand lite var stans. Vi har höjt ordningsnivån betydligt sedan dess vilket bland annat minskat antalet snubbelolyckor. Vi har också sett att personalen trivs bättre i en ordningssam och förutsägbar miljö, och så blir arbetet mer effektivt. När verktygen hänger på sin fastställda plats går det snabbare och smidigare att få fatt på dem, säger Torbjörn Rudqvist.

"Det måste vara nolltolerans"

Mycket på Vestas är alltså oerhört systematiserat. Men metoderna och rutinerna stannar inte vid vackra ord utan ger konkreta och positiva resultat. Kvaliteten på produkterna har höjts nämnvärt.

- Omkring år 2008 var vi uppe i 10 procents kassation. I dag ligger vi på 1 procent. För vår bransch så är det en ovanligt låg kassation som också innebär minskade kostnader för företaget.

Arbetsskador är sällan förekommande. När LindeNytt är på besök är det 568 dagar sedan senaste incidenten.

– Den här typen av industri lever i en villfarelse om att det ska vara lite tufft. Att man ska ta risker och att man kallt får räkna med att saker händer. Men man får inte tänka så. Det måste vara nolltolerans, säger Torbjörn Rudqvist.

Attityden och inställningen till säkerhet som någonting viktigt är något man arbetar med målmedvetet, och det gäller alla anställda, oavsett funktion.

– Efter vinter- och sommaruppehållen tar vi alltid några timmar med aktiviteter som kretsar kring säkerhet. Det är för att hjälpa oss själva att aktualisera och aktivera säkerhetstänket igen.

Hoppas på jämnare flöde

- Tack vare att vi är en del av Vestas har vi en säkrad volym men det betyder också att vi har fått följa vindindustrins cykler. Ibland går det upp och ibland går det ner. Verksamheten behöver töja oss som ett dragspel. Det är också därför vi ibland hyr in extrapersonal. Vi hoppas att det ska bli ett jämnare flöde nu när vi också tar in externa kunder från stålverksindustrin, säger Torbjörn Rudqvist.

Vindkraftsindustrin är väldigt påverkad av politiska beslut. Marknaden för vindkraft i Sverige har vuxit till sig rejält och i dag är den svenska marknaden den sjätte största för Vestas. USA är den allra största.

- På mellanlång sikt ser vindkraften ut att fortsätta växa men just nu har tillväxten planat ut. Något som också gjort att Vestas behöver anpassa sina kostnader. Även fabriken i Guldsmedshyttan har fått bidra till detta.

Om Vestas i Guldmedshyttan

Vestascastings Guldsmidshyttan AB är ett helägt dotterbolag till den danska vindkraftskoncernen Vestas. I dag har fabriken 120 anställda varav 22 är tjänstemän och 98 arbetare. Under året har man också haft ca 50 inhyrda rengörare från Polen och Rumänien.

Tidigare har fabriken ägts av Grängesbergensbolaget och sedan Sandvik. Gjuteriets första etapp byggdes 1961. Den senaste byggnationen är smältverket från 2010.

Historia

Det har sedan 1400-talet pågått utvinning av metaller i trakten av Guldsmidshyttan. På 1500-talet startade Gustav Vasa vapentillverkning här och på 1800-talet fann Erik Elzvik silver. Det är för övrigt på hans väg, Elzvik väg, som Vestas i dag huserar.

Tillverkning

Vestas i Guldsmidshyttan tillverkar delar till vindkraftverk och sedan 2011 tar man också in externa kunder inom stålverksindustrin. Till stålverken gör man kokiller (koppformar av järn) som de i sin tur använder vid gjutning av göt.

Två delar görs till vindkraftverk. Navet (som bladen utgår från) väger mellan 10-17 ton och fundamentet (inuti turbinen) väger cirka 13 ton.

Massan man gjuter består av 40% tackjärn, 40% stålskrot och 20% retur (stelnat järn

som blivit över från tidigare gjutning).

Så här går det till

Sand härdas genom syra och harts och bildar en form. I denna form gjuter man sedan en blandning av järn och stålskrot som håller en temperatur på över tusen grader. Efter några dagar när det svalnat slås gjutgodset ur formen. Godset ska rensas från eventuell kvarvarande sand, blästras och finrenas. Efter detta är det dags för NDT (Non-destructive testing) som innebär att godset noggrant kontrolleras. Hela godset smetas in i gel och kollas med ultraljud. Vid avvikelser, exempelvis håligheter, kan godset, i värsta fall, komma att kasseras.

Källa: LindeNytt.com

<https://lindenytt.com/nyheter/vestas-mer-an-bara-vindkraft/>